

Implementering af familierådgivningsord- ningen §109 stk. 4 i kommunerne

Status forår 2013

Socialstyrelsen
Edisonsvej 18, 1.
5000 Odense C
Tlf: 72 42 37 00
E-mail: Socialstyrelsen@Socialstyrelsen.dk
www.Socialstyrelsen.dk

Forfatter: Kirstina Stenager

Indholdsfortegnelse

Indholdsfortegnelse	3
Introduktion	4
Familierrådgiverordningens lovgrundlag	4
Familierrådgiverens opgave	4
Implementering af ordningen frem til april 2013	5
Undersøgelse af implementering af familierrådgivningsordningen	6
Metode bag undersøgelsen	6
Overblik over undersøgelsens resultater	7
Kommunernes varetagelse af opgaven	11
Tidspunkt for implementering	12
Tid afsat til opgaven	12
Antal medarbejdere	12
Konklusion	12
Litteratur	14
Bilag 2	17

Introduktion

Social- og Integrationsministeriet har den 17. april 2013 anmodet Socialstyrelsen om at undersøge og følge op over for kommunernes implementering af familierådgiverordningen, jf. servicelovens § 109, stk. 4. Social- og Integrationsministeriet har i den forbindelse henvist til social- og integrationsministerens endelige svar af 12. april 2013 på spørgsmål nr. 41 (LIU alm. del) til Folketingets Ligestillingsudvalg.

Familierådgiverordningens lovgrundlag

Servicelovens § 109, stk. 4, er et tilbud om familierådgivning til kvinder, der kommer på krisecenter med børn. Bestemmelsen lyder:

”Stk. 4. Kommunalbestyrelsen skal tilbyde støtte og vejledning fra en familierådgiver til kvinder med børn på boformer efter denne bestemmelse. Rådgivningen gives i forhold til bolig, økonomi, arbejdsmarked, skole, daginstitutioner, sundhedsvæsen m.v. og skal understøtte de enkelte dele i kommunalbestyrelsens øvrige tilbud. Rådgivningen iværksættes, når forberedelsen til udflytning fra boformen påbegyndes, og indtil kvinden og børnene er etableret i egen bolig.”

Servicelovens § 109, stk. 4, trådte i kraft den 1. juli 2008 (ved lov nr. 549 af 17. juni 2008). Forpligtelsen til at yde familierådgivning har fra 1. august 2008 påhvilet de 37 beliggenhedskommuner for kvindekrisecentre. Ved en ændring af retssikkerhedsloven blev reglerne om beliggenhedskommune ændret, hvorefter det fra 1. august 2010 er alle landets kommuner, der har forpligtelsen til at tilbyde familierådgivning. Der er ikke i lovgivningen fastsat specifikke krav til, hvordan kommunerne skal implementere familierådgivningsordningen.

Familierådgiverens opgave

Målet med familierådgivningen er, at kvinden i forbindelse med udflytning fra krisecentret, og indtil hun er etableret i egen bolig, får støtte til koordinering af den relevante hjælp i det kommunale system, og får de praktiske rammer for sit liv på plads. Familierådgivningen skal yde støtte og gøre kvinderne parate til udflytning fra krisecentrene, og til at tage vare på deres børn, og mødrene skal styrkes i deres forælderrolle som eneforsørger. Det er hensigten, at rådgivningen skal påbegyndes inden udflytningen og fortsætte efter etableringen i egen bolig. Familierådgiveren skal være den gennemgående, koordinerende person, som familien kan støtte sig til, og støtten og rådgivningen skal ske på tværs af sektorerne i forhold til bolig, økonomi, arbejdsmarked, skole, daginstitutioner, sundhedsvæsen m.v. og således bidrage til, at de enkelte dele af kommunalbestyrelsens øvrige tilbud om hjælp og støtte realiseres, og målene nås. Netop ved at yde en sammenhængende indsats giver man kvinderne det bedste fundament til at skabe en ny tilværelse uden vold, fordi kvinderne med den sammenhængende støtte får et godt grundlag for en bedre tilværelse.

Kommunens handlepligt omfatter således ifølge lovteksten rådgivning om bolig, økonomi, arbejdsmarked, skole, daginstitutioner, sundhedsvæsen mv, som skal understøtte de enkelte dele i kommunens øvrige tilbud.

Implementering af ordningen frem til april 2013

Implementeringen af familierådgivningen i kommunerne er fulgt gennem en procesevaluering, gennemført af Socialstyrelsen i perioden fra **1. januar 2009 til 31. december 2010**^{1,2}.

Kommunernes organisering af familierådgivningen er løbende blevet fulgt gennem evalueringen, og kommuner, krisecentre og familierådgivere har løbende kontaktet Socialstyrelsen for at få opklaret diverse spørgsmål om familierådgivningsordningens organisering, indhold, afregning, udstrækning mv. I forbindelse hermed har Socialstyrelsen løbende registreret hvem, som har fungeret som familierådgiver i landets kommuner.

I **januar 2011** fremsendte Socialstyrelsen et brev og en orienteringsskrivelse til alle socialchefer om familierådgivning efter servicelovens § 109 stk. 4 til kvinder med børn, der kommer på krisecenter. Baggrunden for orienteringsskrivelsen var, at det fra 1. august 2010 påhviler alle kommunalbestyrelser at tilbyde familierådgivning til kvinder med børn, der kommer på krisecenter.

I et brev til landets socialchefer **maj 2011** opfordres kommunerne fortsat til at oplyse Socialstyrelsen om navn og kontaktoplysninger på den ansvarlige for kommunens familierådgivning, den enkelte familierådgiver og om rådgivningens organisering.

Pr. april 2013 havde følgende 53 kommuner oplyst at have en familierådgiver, herunder kontaktoplysninger på pågældende medarbejder(e).

Socialstyrelsen holdt det sidste møde med netværket af familierådgivere i april 2012. Under Socialstyrelsens netværksmøder med kommunerne er det blevet drøftet, at der i nogle kommuner, efter lovændringen i 2010, fortsat var problemer med implementeringen af ordningen³. På baggrund af oplysninger herfra og fra styrelsens afholdelse af temadage om vold i familien i perioden primo 2012 til maj/juni 2013, kan styrelsen konstatere fortsatte mangler i implementeringen i familierådgivningsordningen.

Oversigt over de 53 kommuner med oplyst familierådgiver pr. 1. april 2013.

Albertslund Kommune	Horsens Kommune*	Ringsted Kommune*
Bornholms Regionskommune*	Hvidovre Kommune*	Roskilde Kommune*

¹ Hannemann og Stenager, 2011

² Procesevalueringen har metodisk benyttet sig af afholdelse af halvårige netværksmøder for familierådgivere i hele landet til at indsamle familierådgivernes erfaringer med ordningen og til at understøtte implementeringen af loven undervejs. På netværksmøderne har familierådgiverne fået mulighed for at udveksle erfaringer og sparre med hinanden, ligesom de har fået svar på en række tvivlsspørgsmål undervejs

³ Socialstyrelsens udkast til afsluttende statusnotat om implementeringen af familierådgivningsordningen fra juni 2012.

Esbjerg Kommune*	Ishøj Kommune	Rudersdal Kommune
Fanø Kommune	Kalundborg Kommune*	Rødovre Kommune
Fredericia Kommune*	Kerteminde Kommune	Silkeborg Kommune*
Frederiksberg Kommune*	Kolding Kommune*	Skanderborg Kommune
Frederikssund Kommune*	København Kommune*	Solrød Kommune
Frederikshavn Kommune*	Køge Kommune*	Stevns Kommune
Gentofte Kommune*	Lemvig Kommune	Struer Kommune
Glostrup Kommune	Lolland Kommune*	Sønderborg Kommune*
Guldborgsund Kommune*	Lyngby-Taarbæk Kommune*	Svendborg Kommune
Haderslev Kommune *	Nyborg Kommune	Thisted Kommune*
Halsnæs Kommune*	Mariagerfjord Kommune*	Vejle Kommune*
Helsingør Kommune*	Norddjurs Kommune	Viborg Kommune*
Herning Kommune*	Næstved Kommune*	Aabenraa Kommune*
Hillerød Kommune*	Odense Kommune*	Aalborg Kommune*
Hjørring Kommune*	Randers Kommune*	Århus Kommune*
Holstebro Kommune*	Ringkøbing-Skjern Kommune	

*Beliggenhedskommune for et krisecenter. Alle 37 beliggenhedskommuner har oplyst en familierådgiver.

Ovennævnte kommuner har oplyst at have en familierådgiver.

Undersøgelse af implementering af familierådgivningsordningen

I 45 kommuner har Socialstyrelsen pr. april 2013 ikke haft viden om, hvorvidt familierådgivningsordningen er blevet implementeret.

Metode bag undersøgelsen

Socialstyrelsen har anvendt følgende fremgangsmåde til at undersøge om ordningen er blevet implementeret i disse kommuner.

Hver af de 45 kommuner har fået tilsendt en mail, der beskriver årsagen til henvendelsen samt indeholder følgende seks spørgsmål til kommunen.

1. *Hvordan er familierådgivningsfunktionen efter § 109 stk. 4 implementeret? (Starttidspunktet for rådgivningen, længde af indsatsen, typer af opgaver familierådgiveren løser, delegationsaftaler med andre kommuner)*
2. *Hvordan er opgaven organiseret? (Faggruppe, forvaltningsgren, samarbejde med krisecentre)*
3. *I hvilket omfang er der allokeret tid til opgaven?*
4. *Er der en eller flere medarbejder, der varetager funktionen?*
5. *Hvornår startede I med at varetage funktionen?*
6. *Navnet og kontaktoplysninger på de(n) medarbejder(e) der varetager funktionen*

Til mailen var der også vedhæftet en skrivelse fra Social- og Integrationsministeriet om baggrunden for henvendelsen samt føromtalt evaluering af familierådgivningsordningen.

Mailen er sendt til relevante forvaltningschefer i kommunen⁴. De kommuner, der ikke havde svaret inden indenfor den fastsatte deadline, er blevet kontaktet igen med en påmindelsesmail samt telefonisk. I alt er der modtaget svar fra 44 ud af de 45 kommuner svarende til 98 procent.

Overblik over undersøgelsens resultater

Den overordnede oversigt viser kommunernes besvarelser. Hvis kommunen løser opgaven, er der ud for kommunen noteret 'varetager opgaven'. Hvor det er relevant, er der knyttet en uddybning til, hvorledes opgaven løses, hvis der fx ikke er tale om, at opgaven løses særskilt. Har kommunen uddelegeret opgaven eller ikke haft nogle sager efter § 109 stk. 4 er det ligeledes noteret. Der er i oversigten ikke en vurdering af, i hvilken grad opgaven varetages i tråd med vejledningen til loven.

I bilag 2 kan der ses en oversigt over de enkelte kommuners fuldstændige besvarelser.

⁴ Erfaringen er, at kommunerne har forskellig praksis for placeringen af familierådgivningsordningen. Mailen er sendt til chefer/direktører/afdelingsledere for de mest relevante forvaltninger fra hver kommune.

Oversigt over de adspurgte kommuners besvarelser, maj 2013

KOMMUNE	SVAR	KOMMUNE	SVAR
Allerød Kommune	Varetager opgaven	Langeland Kommune	Uddelegerer opgaven
Assens Kommune	Opgaven løses som en generel råd og vejledning i Myndighed Social af en socialrådgiver, som henviser til de afdelinger, der har kompetence på de forskellige fagområder.	Lejre Kommune	Familierådgivningsopgaven er i Lejre Kommune ikke særligt udskilt. Varetager opgaven
Ballerup Kommune	Varetager opgaven	Læsø Kommune	Har ikke haft nogle sager. Opgaven vil blive løst, hvis/når der skulle komme sager.
Billund Kommune	Varetager opgaven.	Middelfart Kommune	Kommunen har ikke svaret på henvendelsen.
Brøndby Kommune	Varetager opgaven	Morsø Kommune	Varetager opgaven. Få sager.
Brønderslev Kommune	Har kun haft en enkelt sag. Varetog her opgaven.	Nordfyns Kommune	Uddelegering via kommunens to myndighedssagsbehandlere til ekstern udfører (de respektive krisecentre). Hvis den kriseramte kvinde vender tilbage til Nordfyns Kommune, fortsættes den videre rådgivning gennem Nordfyns Kommunes myndighedssagsbehandlere.
Dragør Kommune	Varetager opgaven	Odder Kommune	Uddelegerer opgaven. Ved længerevarende ophold, leverer de selv ydelsen
Egedal Kommune	Rådgiveren giver løbende råd og vejledning, herunder vurdering af om der skal iværksættes en børnefaglig undersøgelse og evt. forebyggende tiltag, så som familiebehandling, praktisk pædagogisk støtte m.m. Parallelt er der tilknyttet en rådgiver fra voksenområdet, der varetager sagen i forhold til den voksne	Odsherred Kommune	Varetager opgaven

Favrskov Kommune	<i>Har ikke haft henvendelser fra krisecenteret om kvinder fra kommunen</i>	Rebild Kommune	<i>Funktionen er ikke implementeret.</i>
Faxe Kommune	<i>Varetager opgaven</i>	Samsø Kommune	<i>Har ikke haft nogen sager. Vil varetage opgaven ved behov.</i>
Fredensborg Kommune	<i>Varetager opgaven</i>	Skive Kommune	<i>Varetager opgaven, men der er ikke ansat nogen særskilt til at varetage opgaven.</i>
Furesø Kommune	<i>Funktionen er ikke formelt implementeret, men opgaven varetages. I erkendelse af, at der er en delvis implementeringsudfordring i Furesø Kommune har kommunen taget initiativ til og lavet aftale med konsulenthuset Valcon, at der fra juni 2013 sker en kortlægning af, hvor kommunen har implementeret loven om familierådgiverordningen og dermed også at der handles på de udestående, der måtte være samt, at der sker en organisatorisk forankring,</i>	Slagelse Kommune	<i>Varetager opgaven i forhold til børneområdet. På voksenområdet er der en åben anonym rådgivning. Rådgivningen består i generel vejledning og specifik vejledning vedrørende bolig og økonomi, samt koordinerende funktion i forhold kommunens andre administrative enheder vedr. arbejdsmarked, skole, daginstitutioner m.v., som varetager den specifikke rådgivning indenfor egne fagområder. I</i>
Faaborg-Midtfyns Kommune	<i>Varetager opgaven</i>	Sorø Kommune	<i>Varetager opgaven</i>
Gladsaxe Kommune	<i>Varetager opgaven</i>	Syddjurs Kommune	<i>Uddelegerer opgaven.</i>
Greve Kommune	<i>Varetager opgaven</i>	Tønder Kommune	<i>Varetager opgaven</i>
Gribskov Kommune	<i>Varetager opgaven</i>	Tårnby Kommune	<i>Varetager opgaven, men skriver, at de dog godt her kan blive endnu mere skarpe på at beskrive den koordinerende rolle i forhold til økonomi mv.</i>
Hedensted Kommune	<i>Varetager opgaven</i>	Vallensbæk Kommune	<i>Ishøj kommune er udførende myndighed på det sociale område for Vallensbæk kommune.</i>
Herlev Kommune	<i>Varetager opgaven</i>	Varde Kommune	<i>Varetager opgaven.</i>

Holbæk Kommune	<i>Yder råd og vejledning på det generelle plan, men myndighedsafdelingerne har ikke samlet den brede familierådgivningsfunktion, som det beskrives i vejledningen.</i>	Vejen Kommune	<i>Varetager opgaven. Afhængigt af barnets alder ligger opgaven i familieafdelingen eller ungekontakten.</i>
Høje Tåstrup Kommune	<i>Varetager opgaven</i>	Vesthimmerlands Kommune	<i>Varetager opgaven</i>
Hørsholm Kommune	<i>Varetager opgaven</i>	Vordingborg Kommune	<i>Varetager opgaven</i>
Ikast-Brande Kommune	<i>Varetager opgaven</i>	Ærø Kommune	<i>Varetager opgaven. Familierådgiverfunktionen indgår i samspillet mellem konkret børnesagsbehandler og familiekonsulent, samt evt. samarbejde med sagsbehandler på voksenområdet.</i>
Jammerbugt Kommune	<i>Varetager opgaven</i>		

Anm. 'Varetager opgaven' dækker over, at kommunen har oplyst, at indholdet af opgaven løses. Der er dog betydelige variationer kommunerne imellem ift. hvordan opgaven varetages.

Kommunernes varetagelse af opgaven

Besvarelsenerne indikerer, at der er forskelle i kommunernes praksis for varetagelse af servicelovens § 109, stk. 4:

To kommuner oplyser, at de *ikke* formelt har implementeret familierådgivningsordningen (Rebild, Furesø). Den ene kommune oplyser dog, at kommunen reelt løfter opgaven (Furesø), og at kommunen i samarbejde med et konsulenthus fremadrettet vil sikre, at familierådgivningsordningen implementeres. Derudover har en enkelt kommune svaret, at Ishøj kommune er udførende myndighed på det sociale område for kommunen (Vallensbæk).

Tre kommuner oplyser, at de ikke har haft nogle sager siden lovens start (Favrskov, Læsø, Samsø). To af disse kommuner svarer, at funktionen derfor ikke er implementeret, men skulle der blive behov herfor vil opgaven blive varetaget (Læsø, Samsø).

En kommune (Holbæk) oplyser, at kommunen yder råd og vejledning på det generelle plan, men at myndighedsafdelingerne har ikke samlet familierådgivningsfunktion, som det beskrives i vejledningen. Tilsvarende oplyser en anden kommune, at opgaven løses som generel råd og vejledning i Myndighed Social af en socialrådgiver, som henviser til de afdelinger, der har kompetence på de forskellige fagområder (Assens). Det fremgår af vejledningen til serviceloven (VEJ nr. 14 af 15/02/2011) at: *For det første skal familierådgiveren være casemanager, et gennemgående bindeled, som skaber kontakt til relevante myndigheder, og sikrer at ingen myndighed eller instans slipper, inden en anden har taget over i forhold til kvinden og børnene. For det andet skal familierådgiveren være koordinerende, en tovholder der følger op på alle myndigheders indsats (...)* Implementeringen af familierådgivningsordningen i nævnte to kommuner følger dermed ikke umiddelbart vejledningens beskrivelse af familierådgiveren som et gennemgående bindeled. En kommune oplyser, at opgaven varetages, men at ordningen ikke er direkte og formelt implementeret (Furesø), en kommune oplyser, at opgaven varetages specifikt ift. børneområdet, mens at funktionen på voksenområdet varetages af en åben anonym rådgivning (Slagelse) og en kommune oplyser, at opgaven varetages, men at kommune godt kan blive endnu mere skarpe på den koordinerende rolle i forhold til økonomi mv. (Tårnby).

To kommuner oplyser, at de ikke har ydet familierådgivning selv, da de ikke er beliggenhedskommune for et krisecenter, men at de er blevet opkrævet betaling for ydelsen (Langeland, Syddjurs). I tråd hermed oplyser en kommune (Nordfyns), at der i alle sager er foretaget en uddelegering via kommunens to myndighedssagsbehandlere til de respektive krisecentre, men flytter kvinden tilbage til kommunen, fortsættes den videre rådgivning gennem kommunens myndighedssagsbehandlere.

Fire kommuner svarer Socialstyrelsen, at der ikke er ansat en eller flere faste familierådgivere til funktionen, men at varetagelse af opgaven sker ad hoc fra sag til sag (Bil-

lund,⁵ Brønderslev, Lejre, Vejen). I forlængelse heraf oplyser én kommune, at der er tilknyttet henholdsvis én rådgiver til børnedelen og én rådgiver til voksendelen (Egedal). Flere kommuner giver samtidig udtryk for, at de kun har haft ganske få sager (Billund, Brøndby, Brønderslev, Morsø, Ærø).

En kommune har ikke svaret på henvendelsen. Pågældende kommune er blevet kontaktet flere gange pr. mail samt telefonisk, og er bekendt med forespørgslen fra Socialstyrelsen.

De resterende kommuner oplyser, at de varetager opgaven. Der er dog betydelig variation i disse kommuners beskrivelse af opgavevaretagelsen.

Tidspunkt for implementering

De kommuner, der varetager opgaven, oplyser i hovedtræk, at de har gjort dette siden lovændring om handlekommuner og beliggenhedskommuner i august 2010, hvor § 109 stk. 4 kom til at påhvile alle kommunalbestyrelser.

Tid afsat til opgaven

Kommunerne er også blevet bedt om at svare på i hvilket omfang, der er allokeret tid til opgaven. Generelt svarer kommunerne, at der ikke er afsat en fast tid, men at opgaven løses efter behov.

Antal medarbejdere

Generelt er funktionen fordelt på flere medarbejdere og i den enkelte sag tages der så stilling til, hvem af de pågældende medarbejdere, der skal løse opgaven. Undtagelsen herfra er, at en kommune oplyser, at der er en hovedansvarlig, men at andre i teamet kan også varetage opgaven (Gladsaxe), og en anden kommune oplyser, at der kun er en enkelt på opgaven (Tønder). Det fremgår af vejledningen til serviceloven (VEJ nr. 14 af 15/02/2011) at: *Det vil endvidere være hensigtsmæssigt, at kommunens familierådgiverfunktion fortrinsvis varetages af én eller få erfarne sagsbehandlere, evt. med stedfortrædere, frem for at ordningen varetages af et helt team. En rådgiver med kendskab til de forskellige afdelinger i forvaltningen, vil være en god forudsætning for at kunne agere effektivt i forhold til at koordinere de forskellige indsatsområder, som nogle af kvinderne og børnene vil have behov for.*

Det er således ikke et krav, at opgaven løses af en eller få sagsbehandlere, men der opfordres i vejledningen hertil.

Konklusion

En af hovedkonklusionerne fra evalueringen af familierådgivningsordningen var:

Overordnet kan det siges, at kommunerne løser familierådgivningsfunktionen forskelligt både hvad angår ressourcer, organisering, samarbejdsmodel med krisecentret, tids-

⁵ Billund kommune har efter henvendelsen fra Socialstyrelsen lavet en ny procedure med virkning fra 1. juni, se bilag 2.

punkt for familierådgiverens indsats i forhold til den enkelte kvindes forløb, samt familierådgivningens konkrete indhold og udstrækning. Det har været op til den enkelte kommune at definere niveauet for familierådgivningen inden for lovens rammer, og det har resulteret i forskelligartede tilbud⁶.

Samme overordnede indtryk giver de nu indsamlede besvarelser. Generelt gælder det netop, at varetagelsen af opgaven i kommunerne dækker over en væsentlig variation, fra uddelegering af sagerne og ad hoc løsning af opgaven til mere faste procedurer.

Som nævnt på side 5 ff. havde 53 kommuner pr. 1. april 2013 oplyst at have implementeret ordningen.

På baggrund af svarene i de 45 kommuner, som Socialstyrelsen har indhentet oplysninger fra i maj/juni 2013, kan denne mere specifikke vurdering udledes:

- I 16 kommuner er opgaven fuldt implementeret. Yderligere vurderes det, at 5 kommuner har implementeret ordningen i rimeligt omfang.
- I 5 kommuner er ordningen i en vis grad implementeret, men implementeringen følger ikke til fulde vejledningen til loven. I 14 kommuner kan det på baggrund af besvarelserne ikke entydigt vurderes, på hvilken måde og i hvilket omfang ordningen er implementeret.
- 4 kommuner har ikke implementeret ordningen. For 3 af disse kommuners vedkommende skal den manglende implementering ses i lyset af, at der ikke har været nogle konkrete sager. Yderligere 1 kommune har ikke svaret på henvendelsen, og hvorvidt ordningen er implementeret i denne kommune er derfor ukendt.

Konklusionen skal tages med det forbehold, at den er baseret på begrænsede informationer fra kommunerne om varetagelse af servicelovens, § 109, stk. 4. En fuldstændig vurdering af de enkelte kommuner vil kræve et mere indgående kendskab til disse kommuners praksis baseret på interviews med ledere og medarbejdere i de enkelte kommuner. Et sådan tilbundsgående interviewundersøgelse vil muligvis kunne give andre og mere detaljerede konklusioner.

Samlet set vurderes det, at i alt mindst 74 kommuner må anses for at have implementeret ordningen pr. 1. juni 2013.

Overordnet set konkluderes det, at der i tråd med Socialstyrelsens tidligere erfaring er en udfordring i nogle kommuner i forhold til implementering af servicelovens § 109, stk. 4. På baggrund af besvarelserne for de resterende 24 kommuner, kan det således konkluderes i maj/juni 2013, at der fortsat ikke er tilstrækkelige oplysninger som kan

⁶ Hannemann & Stenager, 2011

begrunde, at ordningen kan anses for fuldt implementeret. Dog kan fravær af fuldt tilstrækkelige oplysninger i sig selv *ikke* begrunde, at der er implementeringsproblemer i samtlige resterende 24 kommuner.

Litteratur

Hannemann og Stenager (2011): *Familierådgivning til kvinder på krisecenter. Implementering af §109 stk. 4 i serviceloven de første 2 år*. Socialstyrelsen.

Ministerialtidende 2011: *Vejledning om botilbud mv. til voksne efter reglerne i almenboligloven, serviceloven og friplejeboligloven*. (Vejledning nr. 4 til serviceloven). VEJ nr. 14 af 15/02/2011.

Bilag 1

Kære XXX

Implementering af familierådgivningsordningen

Socialstyrelsen er blevet bedt af Social- og Integrationsministeriet om at følge op på kommunernes implementering af familierådgivningsordningen, Serviceloven, § 109, stk. 4. som lyder: *Kommunalbestyrelsen skal tilbyde støtte og vejledning fra en familierådgiver til kvinder med børn på boformer efter denne bestemmelse. Rådgivningen gives i forhold til bolig, økonomi, arbejdsmarked, skole, daginstitutioner, sundhedsvæsen m.v. og skal understøtte de enkelte dele i kommunalbestyrelsens øvrige tilbud. Rådgivningen iværksættes, når forberedelsen til udflytning fra boformen påbegyndes, og indtil kvinden og børnene er etableret i egen bolig.*

(Se vedhæftede skrivelse fra Social- og Integrationsministeriet)

Denne forpligtigelse har påhvilet beliggenhedskommuner for krisecentre siden juli 2008. Siden 1. august, 2010 har forpligtigelsen omfattet alle Kommunalbestyrelser. Dette er en følge af en ændring af lov om retssikkerhed og administration på det sociale område og lov om social service (L169 vedtaget som lov nr. 550 af 26. maj, 2010).

Tilbage melding fra XXX Kommune

Socialstyrelsen er ikke i besiddelse af viden om, i hvilken grad familierådgivningsordningen er implementeret i jeres kommune, og derfor har vi nogle uddybende spørgsmål herom. I bedes derfor svare kortfattet på følgende spørgsmål:

1. *Hvordan er familierådgivningsfunktionen efter § 109 stk. 4 implementeret? (Starttidspunktet for rådgivningen, længde af indsatsen, typer af opgaver familierådgiveren løser, delegationsaftaler med andre kommuner)*
2. *Hvordan er opgaven organiseret? (Faggruppe, forvaltningsgren, samarbejde med krisecentre)*
3. *I hvilket omfang er der allokert tid til opgaven?*
4. *Er der en eller flere medarbejder, der varetager funktionen?*
5. *Hvornår startede I med at varetage funktionen?*
6. *Navnet og kontaktoplysninger på de(n) medarbejder(e) der varetager funktionen*

Form på tilbage meldingen

Svar meget gerne direkte tilbage på denne mail med svar for hvert spørgsmål.

Deadline

Der er en kort deadline for besvarelse af spørgsmålene. Deadline for besvarelse er således **tirsdag d. 14. maj kl. 10.00**. Såfremt Socialstyrelsen ikke modtager et svar inden deadline, vil Socialstyrelsen informere Social- og Integrationsministeriet, at kommunen ikke har besvaret denne henvendelse.

Mere information om familierådgivningsordningen

Familierådgivningsordningen er blevet evalueret af Socialstyrelsen. Rapporten er vedhæftet mailen, og i rapporten kan I læse mere om ordningen.

Vi ser frem til jeres svar.

På forhånd mange tak for hjælpen

Med venlig hilsen

Kirstina Stenager

Konsulent

Mobil: +45 50 81 09 30

Email: kst@socialstyrelsen.dk

SOCIALSTYRELSEN

Udsatteenheden - København K.

Åbenrå 5, 1 sal

1124 København K

Telefon: +45 72 42 37 00

www.socialstyrelsen.dk

Bilag 2

KOMMUNE	HVORDAN ER FAMILIERÅDGIVNINGSFUNKTIONEN EFTER § 109 STK. 4 IMPLEMENTERET? (STARTTIDSPUNKTET FOR RÅDGIVNINGEN, LÆNGDE AF INDSATSEN, TYPER AF OPGAVER FAMILIERÅDGIVEREN LØSER, DELEGATIONSFTALER MED ANDRE KOMMUNER)	HVORDAN ER OPGAVEN ORGANISERET? (FAGGRUPPE, FORVALTNINGS- GREN, SAMARBEJDE MED KRISECENTRE)	I HVILKET OM- FANG ER DER ALLOKERET TID TIL OPGAVEN?	ER DER EN ELLER FLERE MEDARBEJ- DER, DER VARETA- GER FUNKTIONEN?	HVORNÅR STARTEDE I MED AT VARETAGE FUNKTIO- NEN?	NAVNET OG KONTAKT- OPLYSNINGER PÅ DE(N) MEDARBEJDERE, DER VARETAGER FUNKTIONEN
Allerød Kom- mune	Rådgivningen starter når borgeren eller Krisecentret henvender sig. Læng- den af indsatsen varierer fra sag til sag, indtil det bliver afklaret om hvor familien skal bo fremadrettet, og familien etableret. Opgaven kan være følgende: rådgivning omkring økonomi, fremtidig bosituation, hvor skal bør- nene gå i institution/skole, hjælp til kontakt til Statsforvaltningen, ans. om div. børnefamilieydelse, vejledning om brug af advokathjælp.	Vi er socialrådgivere & social- formidler. Borgerservice - Social Indsats. Vi har samar- bejde med krisecentre, når en familien er på krisecenter, men ikke derudover.	Der er ikke afsat fast tid. Opgaven tager den tid der skal til, for at hjælpe famili- en bedst muligt. Pt. har vi ingen borgere på Krisecentre.	Vi er 2 medarbejdere i Social Indsats, som varetager denne type opgave.	2007	Socialrådgiver Vita Mad- sen tlf. 48 100 364 & socialformidler Pia Dahl tlf. 48 100 221
Assens Kom- mune	Opgaven løses som en generel råd og vejledning i Myndighed social af en socialrådgiver, som henviser til de afdelinger der har kompetence på de forskellige fagområder. Der er ikke lavet delegation på området.	Se forrige svar	Der er ikke allokert tid til opgave- løsningen	Der sidder 4 medarbej- der i Myndighed Social, derudover sidder der kompetente medarbej- dere i de øvrige afdelin- ger.	Ved lovgivnin- gens ikraft- træden	Marianne Jørgensen Mail majoe@assens.dk Esben Lautrup- Rasmussen mail el- aur@assens.dk Heidi Rasmussen mail heira2assens.dk Lene Stockholm B/U afdelingen
Ballerup Kommune	Sagsbehandler tager så hurtigt som muligt (inden for et par uger højst) efter aftale med borgeren kontakt til Ballerup Kommunes Familiehus. Med inden for et par uger menes, at vi så tidligt som muligt efter opholdet er påbegyndt lægger en plan for udslusning, også selv om den ikke ligger lige for. Vi følger ikke en bestemt skabelon, men drøfter alle sager på behand- lermøde med deltagelse af socialfaglig konsulent og med psykologisk konsu- lent. Når opholdet er i en anden kommune tages i den enkelte sag stilling til, hvem der skal løse familiebehandlingsopgaven indtil familien er på vej tilba- ge til Ballerup Kommune. Dette sker i samarbejde med borgeren og krise- centeret.	Vi benytter Ballerup Kommu- nes Familiehus, Torvevej 21, 2740 Skovlunde.	Efter behov og konkret vurdering i den enkelte sag.	Sagsbehandler i den konkrete sag – i samar- bejde med Familiehuset	Det har altid været sagsbe- handler, som har koordine- ret/ henvist videre	Ballerup Familiehus, leder Ebbe Nordborg .
Billund Kom- mune	Familierådgivningen er i Billund startet op primo 2011. I Billund Kommune	Familierådgivningen er organi-	Der er ikke allokert	Se ovenstående – dog har opgaven været	Se ovenstå- ende.	Ansvar for familierådgiv-

<p>Brøndby</p>	<p>har vi indtil nu valgt at løse opgaven ad hoc, ved i hvert enkelt tilfælde at sammensætte et team til varetagelsen af Familierådgivningen. Familieafdelingen har varetaget opgaven. Begrundelsen for denne løsningsmodel har været, at vi i Billund Kommune har meget få kvinder med børn, som har taget ophold på et krisecenter (mellem 1 - 3 kvinder årligt). Indsatserne har typisk været mellem 4 – 6 måneder. Opgavetyper har ligget indenfor lovgivningens intentioner og krav. Billund Kommune har hidtil ikke gjort brug af delegationsaftaler.</p> <p>Billund kommune har efter henvendelsen fra Socialstyrelsen lavet en ny organisering: Organiseringen af familierådgivningsordningen i Billund Kommune fremadrettet:</p> <p>I et samarbejde imellem Familieafdelingen, Arbejdsmarkedsafdelingen og Voksenafdelingen har vi lavet en ny struktur for familierådgivningsordningen med virkning fra 1. juni. Proceduren når en kvinde med børn tager ophold på krisecenter er som følger:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Krisecentret retter henvendelse til Familieafdelingens sekretariat på tlf.nr.: 79727609 eller på mailadresse: familie@billund.dk • Sekretariatet orienterer koordinatoren for socialrådgivergruppen, som i samarbejde med faglig koordinator i Ydelseskontoret afdækker, om det drejer sig om en eksisterende sag i Billund Kommune. • Er det en eksisterende sag i Billund Kommune, bliver den socialrådgiver, kvinden har den bedste relation til udpeget til familierådgiver og skal koordinere hele forløbet, indtil kvinden og børnene er etableret i egen bolig. • Er det en ny sag i Billund Kommune, varetager en socialrådgiver fra Familieafdelingen familierådgiverfunktionen. • Familierådgivningsordningen ligger som udgangspunkt i Familieafdelingen, men varetages et tæt samarbejde imellem koordinatorene i de forskellige afdelinger. <p>Billund Kommune laver en folder med kontaktoplysninger samt en beskrivelse af proceduren til brug for de omkringliggende krisecentre. Folderen bliver sendt ud til krisecentrene men vil også være tilgængelig på Billund Kommunes hjemmeside. Organiseringen af familierådgivningsordningen i Billund Kommune fremadrettet:</p>	<p>seret under Familieafdelingen. Arbejdet er foregået i et tæt samarbejde med ledelser og socialrådgivere i kommunens Arbejdsmarkedsafdeling og Voksenafdeling. Samarbejdet med krisecentrene har været kendetegnet ved tæt dialog, kontinuerlige besøg og opfølgning på den koordinerede indsats.</p>	<p>tid til opgaven, men der afsættes i hvert enkelt tilfælde den fornødne tid til, at opgaven kan klares efter hensigten. Det er vores vurdering, at de anbefalere 2 ugentlige timer svarer meget godt til det egentlige tidsforbrug.</p>	<p>centreret imellem 3 - 4 rådgivere.</p>	<p>Ved lovens</p>	<p>ningsfunktionen ligger i Familieafdelingen hos: Socialfaglig konsulent Dorte Jakobsen (dj@billund.dk) og koordinator for socialrådgivergruppen Jens Birkmose(jbi@billund.dk).</p> <p>Kontaktperson: afdelings-</p>
----------------	---	---	---	---	-------------------	---

Kommune	Brøndby Kommune har kun haft 2 sager som har været omfattet af familierådgivningen. I den ene sag blev rådgivningsopgaven uddelegeret til anden kommune, idet krisecentret lå i en anden landsdel. I den anden sag stod Brøndby kommune selv for rådgivningen. Krisecenteret rettede henvendelse til Kommunen i forbindelse med, at kvinden flyttede ind, og der blev herefter rådgivet omkring ny bolig, økonomi, psykologbistand m.v. Borgeren blev herefter hjulpet til egen bolig, hvor rådgivningen fortsat blev tilbudt i 6 mdr.	ven placeret i specialrådgivningen som er en enhed under Social-og sundhedsforvaltningen. Specialrådgivningen har tillige en række øvrige funktioner indenfor servicelovens bestemmelser til voksne med fysiske eller psykiske funktionsnedsættelser, sindslidelse eller særlige sociale problemer.	det øvrige arbejde i specialrådgivningen, og der afsættes den tid som er nødvendig i den konkrete sag.	medarbejdere.	indførelse	leder Karina Frigaard, mail: handicapped@brondby.dk
Brønderslev Kommune	Der er ikke ansat en familierådgiver til denne opgave. Det er oplyst fra Børn og Kultur, at der i et enkelt tilfælde har været en mor, der har taget ophold på krisecenter med børn. I dette tilfælde blev der ydet familien råd og vejledning fra Familieafdelingen.	Der er ikke ansat en familierådgiver i Brønderslev Kommune. Den råd og vejledning der er ydet jvf. ovenstående er blevet ydet fra socialrådgiver i familiegruppen under Børn og Kultur.	Der er ikke afsat speciel tid til opgaven, men der er ydet råd og vejledning fra familiegruppen i det aktuelle tilfælde		Denne opgave er ikke blevet varetaget særskilt, men blevet udført af socialrådgiver i det konkrete tilfælde.	Dette kan ikke besvares.
Dragør Kommune	Dragør Kommune har siden loven trådte i kraft kun haft 3 kvinder på krisecenter og vi har fra start været opmærksom på loven . Opgaven er organiseret specielt i Dragør Kommune, da vi har et forpligtende samarbejde med Tårnby Kommune. Det er Tårnby Kommune der ifølge lov om forpligtende samarbejde tager myndighedsbeslutningen om ophold på krisecenter. Det er Dragør Kommunes Børneteam, som er en del af Borger og Social der er tovholder på sagerne og etablere tværfaglige møder. Der er kun 4 sagsbehandlere ansat og vi fordeler sagerne på vores ugentlige gruppemøder. Det er ligeledes på disse møder, at alle § 50 undersøgelser behandles og det besluttet hvilke foranstaltninger der er behov for. Vi har ansat 3 familievejledere, som kan gå ind i sagerne efter behov. Vedr. psykologbistand til børnene har vi købt ydelsen den kommune, hvori krisecenteret er beliggende.		De 4 sagsbehandlere varetager den koordinerende funktion der ligger i § 109, stk. 4, sammen med de øvrige børnesager de varetager, men det er svært at gøre tidsforbruget på 3 sager op.			Kontaktperson er afdelingschef for Borger og Social Pia Eriksen 32890241 piae@dragoer.dk
Egedal Kommune	Familierådgivningsfunktionen er implementeret i det daglige arbejde, som varetages af rådgiverne i enten børn, unge og familiegruppen eller psykiatri og misbrugsgruppen (udsatte voksne) i Center for Social Service.	Opgaven er organisatorisk placeret i Center for Social Service, det social team. Dette	Ikke opgjort	Alle medarbejderne i teamet (12 rådgiver på børneområdet og 5	Er integreret i det daglige arbejde siden	Afdelingsleder Gunhild Kirkmand, tlf.nr. 72596503

	Rådgiverne der arbejder med børn med særlige behov: oftest tilknyttes der en rådgiver fra indflytningstidspunktet på krisecenteret. Rådgiveren giver løbende råd og vejledning, herunder vurdering af om der skal iværksættes en børnefaglig undersøgelse og evt. forebyggende tiltag, så som familiebehandling, praktisk pædagogisk støtte m.m. Parallelt er der tilknyttet en rådgiver fra voksenområdet, der varetager sagen i forhold til den voksne	tema dækker opgaveløsningen i forhold til social udsatte – både børn, unge og voksne		rådgiver på voksenområdet (er ansvarlig for varetagelsen af opgaven, da den er integreret i det daglige arbejde i teamet)	2010	
Favrskov Kommune	Det er en forudsætning, at kommunen bliver kontaktet af krisecentret, når der er behov for, at der tilbydes familierådgivning. Vi har ikke haft henvendelse herom i Social Indsats	Social Indsats og familieafdelingen	Ved behov	Flere	fra 1. august 2010	Social Indsats, Favrskov Kommune
Faxe Kommune	I forbindelse med loven om støtte til familier og børn på krisecentre blev det i Faxe Kommune besluttet, at indsatsen skulle varetages via Ydelseskontoret, som også er dem, der betaler for opholdet, såfremt familien ikke selv har midler til dette. Ydelseskontoret var derfor - vurderede man - dem der med størst sikkerhed kunne vide, hvilke familier der måtte blive tale om. Jeg ved ikke præcist, hvordan Ydelseskontoret løser opgaven, men jeg ved, at de i nogle situationer (hvor der var specifik bekymring for en familie eller et barn) har henvendt sig her i Børn og Unge Afdelingen og vi har varetaget rådgivningen som et led i den øvrige sagsbehandling omkring barnet/familien. Da det ikke er ret mange henvendelser vi har fået, går jeg ud fra, at der også er sager, hvor rådgivningen varetages af Ydelseskontoret - men det er et gæt fra min side. Nogle krisecentre ønsker at foretage rådgivningen selv (det oplevede vi i den seneste sag, som handlede om et Krisecenter på Fyn) og forsøger at indhente betalingstilsagn hos kommunen - jeg er ikke klar over, om Ydelseskontoret i nogle situationer har løst opgaven ved på denne måde at købe Krisecenteret til at løse den. I forbindelse med loven om støtte til familier og børn på krisecentre blev det i Faxe Kommune besluttet, at indsatsen skulle varetages via Ydelseskontoret, som også er dem, der betaler for opholdet, såfremt familien ikke selv har midler til dette. Ydelseskontoret var derfor - vurderede man - dem der med størst sikkerhed kunne vide, hvilke familier der måtte blive tale om. Jeg ved ikke præcist, hvordan Ydelseskontoret løser opgaven, men jeg ved, at de i nogle situationer (hvor der var specifik bekymring for en familie eller et barn) har henvendt sig her i Børn og Unge Afdelingen og vi har varetaget rådgivningen som et led i den øvrige sagsbehandling omkring barnet/familien. Da det ikke er ret mange henvendelser vi har fået, går jeg ud fra, at der også er sager, hvor rådgivningen varetages af Ydelseskontoret - men det er et gæt fra min side. Nogle krisecentre ønsker at foretage rådgivningen selv (det oplevede vi i den seneste sag, som handlede om et Krisecenter på Fyn) og forsøger at indhente betalingstilsagn hos kommunen - jeg er ikke klar over, om Ydelseskontoret i nogle situationer har løst opgaven ved på denne måde at købe Krisecenteret til at løse den.	Ydelseskontoret - se ovenfor. De har mulighed for at inddrage andre af kommunens medarbejdere hvor det vurderes relevant i forhold til de snitflader, som i forvejen er mellem afdelingerne.	Så vidt jeg ved er der ikke allokeret særskilt tid til opgaven.	Jeg ved ikke, om det er samlet hos en medarbejder i Ydelseskontoret, eller det ligger hos flere.	Første gang en familie kom på Krisecenter efter lovens vedtagelse, formentlig. Krisecentrene er meget opmærksomme på at mulighederne/rettighederne er der.	Jeg ved det ikke, men kan oplyse at Leder af Ydelseskontoret er Dorte Merete Andersen, dora@faxekommune.dk
Fredensborg Kommune	Siden 1. august 2010 har sagsbehandlingen vedr. familierådgivningen været organisatorisk placeret i Familieteamet under Center for Familie, Unge og Integration. Der har været få sager i Fredensborg Kommune, hvor kvinder	Opgaven er organisatorisk placeret i Familieteamet under Center for Familie, Unge og	Der er ikke allokeret særlig tid til denne opgave, da den ikke	Opgaven varetages af den enkelte sagsbehandler i et samarbejde	Opgaven har været varetaget siden	Teamleder Marianne Søderberg, mars@fredensborg.dk, Egevangen 3B, 2980 Kokke-

	med børn har været henvist til Krisecentre. Det er derfor svært at give et fornuftigt bud på længde af indsatsen da det vil være på et meget spinkelt grundlag. Fredensborg Kommune har ikke delegationsaftaler med andre kommuner. Opgaven løftes således, at myndighedssagsbehandleren koordinerer i forhold til det beskrevne i 109, stk.4.	Integration. Familieteamet varetager myndighedsopgaverne efter Lov om Social Service.	er omfattende.	med teamlederen og vores Familiebehandler-team, der består af psykologer og pædagoger.	forpligtigelsen omfattede alle kommuner.	dal.
Furesø Kommune	Furesø Kommune har løbende opmærksomhed om de kvinder med børn der i en periode tager ophold på krisecentre. Furesø Kommune har ikke direkte og formelt implementeret familierådgiverordningen pr. august 2010. Men i de få sager vi har med kvinder, med børn, på krisecentre, løfter Familierådgivningen reelt opgaven med at være tværgående koordinerende i forhold til arbejdsmarked, bolig, misbrug etc. på trods af at vi formelt ikke har skabt en entydig forankring af familierådgiverordningen ligesom det er oplevelsen, at både krisecentre og medarbejdere i Familierådgivningen (Furesø kommunes enhed for hjælp efter SEL kapitel 11 m.v.) kender opgaven og gensidigt har et godt samarbejde om familierådgiverordningen. I erkendelse af, at der en delvis implementeringsudfordring i Furesø Kommune har vi allerede nu taget initiativ til og lavet aftale med konsulenthuset Valcon, at der fra juni sker en kortlægning af hvor kommunen har implementeret loven om familierådgiverordningen og dermed også at der tages action på de udestående der måtte være samt at der sker en organisatoriske forankring, ressourcetil-delning og opgaveklarhed der betyder at Furesø Kommune i 2. halvår af 2013 fuldt ud løfter de opgaver der er i lovgivningen.	Furesø Kommune har organiseret indsatsen således at Familierådgivningen håndterer borgere på krisecentre, hvor der er også er børn mens Voksen-handicap varetager myndighedsopgaven i forhold til borgere uden børn.	I sager hvor der er kvinder med børn på krisecentre afsættes der de fornødne ressourcer.	Der er flere medarbejdere der varetager opgaven afhængig an en konkret vurdering af ledige ressourcer i kommunen.	Se ovenfor.	Flere medarbejdere og ikke én /flere konkrete medarbejdere.
Faaborg-Midtfyns Kommune	Som regel opstartes rådgivningen ved, at krisecentret underretter FMK om, at der er en familie, der flytter fra krisecentret til FMK (hvis ikke familien er kendt i kommunes Børne- og Ungerådgivning i forvejen). Her aftales der med krisecentret og familien, hvornår rådgivningen iværksættes. Længden af indsatsen varierer i forhold til, hvornår familien er etableret i ny bolig, men varer almindeligvis i 3 til 6 måneder. Familierådgiveren støtter familien i at genetablere en hverdag, herunder at støtte familien i, at de er i kontakt med rette instanser (hvis behov herfor) for at yde en koordineret støtte til familien. FMK har inden delegationsaftaler med andre kommune, men varetager funktionen i egen kommune.	Opgaven varetages af kommunens Børne- og Ungerådgivning, og kommunen har interne ansatte medarbejdere til opgaven. Der er et samarbejde med krisecentret, når flytningen fra dem forberedes.	Ressourceforbruget ift. opgaven varierer alt efter, hvor mange familier, der flytter fra krisecentre til FMK og alt efter hvor lang en periode og hvor massivt et behov familien har for rådgivningen. Der foretages en konkret individuel vurdering heraf sammen med familien. Nogle familier har brug for rådgivningen løbende og flere gange om ugen i den første periode, medens andre har	Børne- og Ungerådgivningen har flere medarbejdere, der kan varetage rådgivningen, men anvender for det meste to faste medarbejdere til opgaven.	Funktionen blev anvendt ved første henvendelse fra et krisecenter, fra lovbestemmelsen trådte i kraft. Jeg har ikke den præcise dato, men rådgivningsfunktionen blev etableret ved lovændringen.	Støtteperson Dorit Jørgensen, ansat i Børne- og Ungerådgivningen, varetager funktionen, og Stine Elvang, ansat i Børne- og Ungerådgivningen varetager funktionen. Kontaktoplysninger Dorit Jørgensen: doj@faaborgmidtfyn.dk og telefon 7253 3118. Kontaktoplysninger Stine Elvang: selva@faaborgmidtfyn.dk og telefon 7253 3168

			behov for enkelte rådgivningssamtaler.			
Gladsaxe Kommune	Gladsaxe kommune har etableret en ordning med rådgivning af kvinder på krisecentre, inkl .handleplaner for familier på krisecentre, for mange år siden. Rådgivningen starter så snart den ansvarlige medarbejder får kontakt til kvinden på krisecentret. Dvs. ofte ganske kort efter hun er flyttet ind. Indsatsen varer ved indtil der er fundet en fremtidig løsning for kvinden/børnene. Opgaverne består i rådgivning om og hjælp til boligsøgning, økonomi (overblik over økonomi, økonomi ved flytning med videre) og børn. Kommunens familieafdeling inddrages, når det skønnes relevant. Familieafdelingen tager stilling til om der skal iværksættes yderligere støtte til familien..	Opgaven er placeret i Social- og Sundhedsforvaltningen, team Råd & indsats. I de sager, hvor enten krisecenter og/eller medarbejderen i Råd & Indsats vurderer det er relevant inddrages Børne- og Kulturforvaltningens familieafdeling.	Opgaven er implementeret i Råd & Indsats, som en del af de opgaver, teamet varetager. Der er afsat tid til, at den hovedansvarlige kan varetage de udegående opgaver, det kræver.	Der er én hovedansvarlig, men andre i teamet kan også varetage opgaven for en familie/borger. Når det er relevant, inddrages familieafdelingen, som så udpeger en ansvarlig i den enkelte sag.	Råd & Indsats har varetaget opgaven siden 2006.	Navn(e) og kontaktoplysninger på den/de som varetager funktionen: Dorte Bonde Andersson, tlf. 39575748/Simon Hurni Jensen tlf. 39575781
Greve Kommune	I Greve Kommune tilbydes kvinder med børn familierådgivning inden udflytningen fra kvindekrisecentret og fortsætter efter etablering i egen bolig. Varighed og omfang af familierådgivningen bevilges efter behov, og vil derfor variere fra sag til sag. Som udgangspunkt bevilger Greve Kommune familierådgivning i maksimalt 6 måneder. Den konkrete støtte tilrettelægges i samarbejde med kvinden og tager afsæt i familiens behov. Rådgiveren har en koordinerende rolle, som skal sikre at familien får den rette kommunale støtte samt sikre at de praktiske rammer kommer på plads. Typiske emner kan derfor være bolig, job, uddannelse, daginstitutioner etc. På nuværende tidspunkt har Greve Kommune ingen delegationsaftaler med andre kommuner.	I Greve Kommune ligger det overordnede ansvar for familierådgivning til kvinder på krisecentre hos Center for Job & Socialservice. Opgaven løses af sagsbehandlere fra Center for Job & Socialservice, som samarbejder med krisecentre. Familierådgiveren har en koordinerende og gennemgående rolle. Familierådgiveren har ikke kompetence til at handle på alle relevante områder (bolig, job, uddannelse, daginstitutioner mv.) Selve opgaveløsningen sker derfor altid i tæt samarbejde med andre sagsbehandlere på tværs af kommuner, især sagsbehandlere fra Center for Børn & Familier. Greve Kommune udliciterer ikke opgaven til krisecentret, men indgår selvfølgelig i et samarbejde med krisecentret.	Der er ikke allokert en fast tidsramme for opgaven. Opgaven løses efter behov.	Der er tre medarbejdere, som varetager funktionen.	Greve Kommune startede med at varetage funktionen i 2010.	Maja Rasmussen, maas@greve.dk, 4397 9205 Alice Nielsen, ani@greve.dk, 43979372 Pia Krogh, pak@greve.dk, 43979184
Gribskov Kommune	Kommunen etablerer familierådgivning til kvinden, når hun er ved at forberede sin udskrivning fra Krisecenteret og etablere sig i en ny bolig -typisk ca. 3-4 uger før udskrivning. Længden af indsatsen varierer fra sag til sag, men kommunen vurderer indsatsen i henhold til lovens bestemmelser, indtil	Opgaven er forankret i Center for børn og unge, og der samarbejdes med voksenafdelingen "Team Social". Det er	Kommunen har ingen fast tid på opgaven - der er ingen begrænsninger, hvilket vil sige,	Kommunen har et korps af familiekonsulenter, som anvendes til opgaven -dette bl.a. for at	Ifm. lovændringen i 2010!	Der er flere der varetager funktionen.

	<p>kvinden og børnene er etableret i egen bolig. I nogle sager sker der det, at ordningen "konverterer" til en mailkonsulentordning i henhold til § 52, stk. 2, nr. 2 eller nr. 3, hvis betingelserne herfor er opfyldte. Familierådgiveren løser alm. råd og vejledningsopgaver omkring bolig, økonomi, arbejdsmarked, skole, daginstitution m.v. Formålet er at styrke forælderen i sin rolle som eneforsørger og gøre kvinden og børnene parate til udflytning og et liv udenfor krisecenteret. Det forsøges at familierådgiveren bliver den gennemgående og koordinerede i f.t. de forskellige sektorer m.h.p. at støtte kvinden og børnene bedst muligt. Kommunen har indtil videre ikke lavet delegationsaftaler med andre kommuner.</p>	<p>socialrådgiver i Center for børn og unge, der vurderer, etablerer og følger op på familierådgivningsordningen i henhold til § 109, stk. 4. Selve indsatsen ydes af en familie-konsulent med organisatorisk tilknytning til Center for børn og unge. Socialrådgiver er tovholder på samarbejdet med krisecenteret, og sikrer det nødvendige antal møder m.v. m.h.p. at støtte familien bedst muligt.</p>	<p>at der vurderes fra sag til sag.</p>	<p>sikre kontinuitet i de sager, hvor der vurderes at være behov for læn-gerevarende støtte i form af f.eks. familie-konsulent i h.t. § 52. På den måde sikres det, at familierådgiveren vedbli-ver at være den gen-nemgående koordinere-de person med særlig kendskab til kommunens sektorer og familiens særlige behov. Der er én familierådgiver tilknyttet den enkelte sag.</p>		
Hedensted Kommune	<p>Vedr. Familieafdelingen: Når Familieafdelingen modtager henvendelse fra et krisecenter indleder myndighedsrådgiveren straks et samarbejde med krisecentret om det videre forløb (primært Vejle og Horsens). Tidligere bidrog Hedensted Kommune med psykologsamtaler til børnene, men der er nu den aftale at Hedensted Kommune betaler for denne ydelse til Vejle og Horsens som har tilknyttet psykologer til krisecentrene. Vedr. integrationsområdet: Når afdelingen modtager besked om at der er børn med anden etnisk baggrund end dansk på krisecenter, bliver der oprettet børnesager og myndighedsrådgiveren tager fat på sagen. Der aflægges besøg på krisecentret, hvor den videre proces drøftes og der tilbydes psykologisk støtte til børnene. Disse sager prioriteres højt og der bliver lagt en integrationsfaglig vinkel med fokus på helhedssyn, så børnenes samlede situation tages i betragtning. Der vil i sådanne sager altid være opmærksomhed på, om der er tale om æreskrænkelser i familien, da dette er en særlig vanskelig situation.</p>	<p>Som nævnt i pkt. er det Integrationsafdelingen, som er en afdeling i Social- og Sundhedsforvaltningen, der har opgaven når det er børn med anden etnisk baggrund end dansk. I andre sager er det Familieafdelingen, som også er en afdeling i Social- og Sundhed. Familieafdelingen er organisatorisk opdelt i geografiske distrikter og det er en myndighedsrådgiver fra det distrikt, som borgeren bor i, der varetager opgaven. Den enkelte myndighedsrådgiver er i et tæt samarbejde med de faggrupper, som varetager børnefamilieområdet</p>	<p>Der afsættes den tid der er relevant og der er ikke specifikt afsat tid til opgaven. Det drejer som om få sager.</p>	<p>Der er flere myndighedsrådgivere til at varetage funktionen</p>	<p>Siden kommune-sammenlægningen</p>	<p>Afdelingsleder for Familieafdelingen: Charlotte Rottbøll Lauridsen: e-mail: charlotte.lauridsen@hedensted.dk, tlf.: 30468507 Afdelingsleder for Integrationsafdelingen: Karen Marie Nielsen: e-mail: karen.nielsen@hedensted.dk, tlf.: 79755399</p>
Herlev Kommune	<p>Herlev kommune har meget få familier på krisecenter. Vi har samarbejdsaf-tale internt i kommunen, men ikke med andre kommuner grundet variationen i, hvor borgerne faktisk kommer på krisecenter er stor samt antallet er lavt. Familierådgivningen jf. stk. 4 gives af sagsbehandler. Varigheden afhænger af den konkrete sag. I nogle sager er en samtale tilstrækkeligt, i andre sager skal der et forløb til. Nogle gange viser familierådgivningen et umiddelbart behov for mere foranstaltende familierådgivning, hvorefter Børne- og Fami-</p>	<p>Sagsbehandler giver familie-rådgivning vedrørende bolig, økonomi, arbejdsmarkedstil-knytning, uddannelse, skole, daginstitution, sundhed etc. Det er besluttet, at det er</p>	<p>Da antallet af famili-er på krisecenter er ganske få, er der ikke afsat særlig tid til håndtering af familierådgivningen</p>	<p>Funktionen varetages af den sagsbehandler, som skal sagsbehandle sagen efter tilbageven-den til Herlev.</p>	<p>Det er vel et par år siden. Da det blev tydeligt, at det var bopæl kommunens opgave. Vi</p>	<p>Kontakt kan ske til: Venlig hilsen Marianne Rasmussen Fagchef Børne- og Familierådgiv-</p>

	<p>lierådgivningen foranstalter det via kommunens forebyggende hus, Kernen. Et forløb, som kan fortsætte efter endt ophold på krisecenter.</p>	<p>sagsbehandler, der yder denne rådgivning for at sikre, at der sker en ordentlig koordinering for borgeren ifm. udflytning og etablering i egen bolig. Rådgivningen gives enten fra Socialafdelingen eller Børne- og Familierådgivningen. I langt de fleste sager ydes rådgivningen fra sagsbehandler i Børne- og Familierådgivningen og ofte suppleret af foranstaltningssupport fra kommunens forebyggende hus Kernen, hvorfor blandt andet ydes foranstaltning som familierådgivning. Der er fra indskrivningstidspunktet et tæt samarbejde med det konkrete krisecenter. Både mhp. krisestøtte og psykologbehandling, men også mhp. sikring af koordinering af de praktiske forhold, eks. opretholdelse af dagtilbudsforløb eller skolegang.</p>	<p>eller psykologbehandling. Vi har en aftale om, at sådanne sager altid skal prioriteres, hvis der er ventetid i forhold eksempelvis foranstaltninger om familierådgivning eller i PPR.</p>		<p>har ingen krisecentre i Herlev.</p>	<p>ningen Herlev Bygade 90 2730 Herlev Tlf. 4452 6058 bkf@herlev.dk</p>
<p>Holbæk Kommune</p>	<p>Holbæk Kommune har håndteret familierådgivningsfunktionen på følgende måde: For de kvinder, som har haft ophold på kvindekrisecentre i andre kommuner, og har ønsket at gøre brug af tilbuddet om familierådgivning, da har Holbæk Kommune indgået en delegationsaftale med pågældende kvindekrisecentre eller kommune, hvortil kvinden flyttede. For de kvinder, som er flyttet til Holbæk Kommune har Socialcentret som myndighed ydet råd og vejledning på det generelle plan, tilbudt opskrivning på kommunens akutboligliste, og Familiecentret har ydet rådgivning i spørgsmål vedr. udsatte børn og unge. Men myndighedsafdelingerne har ikke samlet den brede familierådgivningsfunktion, som det beskrives i vejledningen.</p>	<p>Jf. ovenstående besvarelse er det Socialcentret, som er myndighed for 18 + årige. Familiecentret er myndighed for spørgsmål vedr. børn og familie</p>	<p>Det er ikke sat specifikke ressourcer af til opgaven.</p>	<p>Indtil 01.04.2013 var der kun 1 medarbejder i Socialcentret tilknyttet sagsbehandling af kvinder på kvindekrisecentre i forhold til SEL 109. Efter 01.04.2013 er opgaven fordelt på cpr-numre for samtlige sagsbehandlere i Voksenafdelingen.</p>	<p>Jf. forrige besvarelse, så er opgaven blevet varetaget på beskrevne måde siden lovændringen i 2010.</p>	<p>Sagsbehandler Serpil Kayhan serkan@holb.dk 72367971 Leder af Voksenafdelingen Jette Nørrekær Lund jnl@holb.dk 72367959</p>

Høje Tåstrup Kommune	Høje-Taastrup kommune har ingen samlet opgørelse over denne ydelse. Vi arbejder i øjeblikket på tværs af centrene med at skabe en handleguide, som skal understøtte at sagsbehandlingen for forældre og børn på krisecentre koordineres og gøres let tilgængelig.	Opgaven varetages som udgangspunkt af sagsbehandlere i Børne- og ungerådgivningscentrets Familieafdeling, som rådgiver kvinden og koordinerer med andre enheder. Sagsbehandleren vurderer i hvert enkelt tilfælde, om rådgivningen er kan rummes indenfor sagsbehandlers regi eller om der f.eks. er behov for mere intensiv og evt. pædagogisk støtte/rådgivning. I disse tilfælde henvises opgaven til Børne- og ungecentrets særlige Familieenhed (støtteenhed). Kommunen har i øvrigt også et særligt K-team, som hjælper med konfliktafklaring og mægling for etniske minoritetsfamilier. Dette team inddrages ikke som § 109-rådgiver, men kan medinddrages som konsulent for sagsbehandler og borger.	Der er ikke afsat særskilte midler til opgaven	Ja, i princippet kan alle sagsbehandlere komme til at varetage funktionen ud fra en vurdering i hver sag. I praksis er det de 5 sagsbehandlere i Familieafdelingens Frontteam.	Medio 2011.	Er fordelt på alle sagsbehandlere i Familieafdelingen. I praksis har det dog primært været brugt af socialrådgiverne i Frontteamet der primært varetager akutte opgaver
Hørsholm Kommune	Center for Børn og Voksne bliver kontaktet af krisecenteret og opfordret til at samarbejde om handleplan m.v. Herefter udpeger lederen af voksenteamet en rådgiver til at koordinere indsatsen. Længden af indsatsen er afhængig af kvindens behov og starter fra at kommunen får besked fra krisecenteret og frem til at kvinden er etableret i egen bolig. Rådgiveren besøger kvinden på krisecenteret med henblik på at udfærdige en handleplan, medmindre kvinden allerede er flyttet ud. Rådgiveren ser på alle de aspekter i kvindens liv, der fremgår af lovgivningen, samt på kvindens ønsker og behov, f.eks. for møbler, §85 bostøtte eller særlig rådgivning efter indflytningen i egen bolig. Rådgiveren sørger for at koordinere indsatsen med Jobcenter, børnerådgiver, Center for Sundhed og Omsorg m.fl. Der er ingen delegationsaftaler med andre kommuner.	Opgaven er organiseret i Center for Børn og Voksne - Voksenteamet. Rådgiveren samarbejder med krisecenteret om behovet for indsatsen, hvorefter rådgiveren inddrager de nødvendige personer i Jobcenter m.v. Rådgiveren deltager i handleplansmøder.	Hørsholm Kommune har siden loven trådte i kræft i 2010 kun haft 5 kvinder med barn/børn på krisecenter og tidsforbruget er meget afhængig af den enkelte kvindes situation.	Lederen af voksenteamet sørger for en rådgiver til moderen og lederen af børnetemaet eller ungeteamet sørger for en rådgiver tilknyttet barnet/den unge. Derudover er der tilknyttet en psykolog (§ 109 stk. 5). Ved evt. deltagelse i handleplansmøde på krisecenteret eller lign. deltager begge	Ved lovens ikrafttræden i august 2010.	Leder af voksenteamet, Jeanne Bertelsen (jbe@horsholm.dk) tlf. 4849 3160. Hørsholm Kommune, Center for Børn og Voksne, Ådalsparkvej 2, 2970 Hørsholm.

				rådgivere normalt, ligesom rådgivere og psykolog afholder samarbejds møde omkring indsatsen.		
Ikast-Brande Kommune	<p>I Ikast-Brande Kommune er rådgivningen jf. serviceloven § 109.4 organiseret i Familierådgivningens modtagelse.</p> <p>Modtagelsen består af 3 socialrådgivere med mange års erfaring indenfor børne- og familieområdet. Desuden består modtagelsen af en pædagogisk konsulent, som også yder råd- og vejledning til familier.</p> <p>Hvis det skønnes, at der er behov for yderligere familieorienteret rådgivning, end den modtagelse selv kan yde, er der indgået aftale med Ikast-Brande Kommunes Familiebehandling om at yde rådgivning i de situationer.</p> <p>Psykologbistand jf. serviceloven § 109.5 er i øvrigt organiseret med modtagelsen som visiterende og Familiehuset som leverandør på psykologbistanden.</p> <p>Ikast-Brande Kommune køber altså hverken ydelsen jf. serviceloven § 109.4 eller § 109.5 af anden leverandør fx krisecentrene.</p>					
Jammerbugt Kommune	<p>Starttidspunktet for rådgivningen m.v. begynder, når vi bliver bekendt med, at en borger fra vores kommune er på et krisecenter. (Der er ikke beliggende et krisecenter i Jammerbugt kommune). Vi tager kontakt og samarbejde med krisecenteret og borgeren for at aftale det videre forløb ofte ved at rådgiver besøger borgeren på krisecenteret og her taler med børnene.</p>	<p>Børne og familierådgivningen forholder sig til forholdet for børnene i familien - Opholdet/økonomien varetages efter aktivloven af en rådgiver for den voksne.</p>	<p>Der er den tid til opgaven, som er integreret del af de opgaver, som foregår i børne- og familierådgivningen.</p>	<p>Opgaven varetages af sagsbehandler i forhold til, hvor den pågældende borger bor. Altså ikke en specialfunktion</p>	-	<p>Faglig leder Marianne Gjerding</p>
Langeland Kommune	<p>Langeland kommune drifter ikke selv krisecentre, men benytter dem der er rundt i landet.</p> <p>Når en familie flytter ind kontakter krisecentret os og anmoder om at vi betaler for familierådgivning, hvilket vi så gør.</p>					
Lejre Kommune	<p>Familierådgivningsopgaven er i Lejre Kommune ikke særligt udskilt.</p>	<p>Opgaven er omfattet af kommunens almindelige sagsfordelingsnøgle (personnummer).</p>	<p>Der er ikke allokeret særlig tid til opgaven.</p>	<p>Det er således et bredt udsnit af de ansatte socialrådgivere og – formidlere som varetager opgaven.</p>	<p>Kommunen har søgt at efterkomme tilbuddet om som fremgår</p>	<p>Selve indholdet af opgaven varetages, men der er ikke nogen, der er særligt udpeget til at forestå familierådgivningsfunktioner</p>

					af ordningen, siden ordningen blev indført	nen.
Læsø Kommune	Der har ikke været været anmodninger/forespørgsler fra kvinder/ familier om optagelse på krisecentre i den tid jeg har været ansat i Læsø kommune (siden 2007) og jeg har ikke viden om, at der tidligere skulle have været nogen. Der er herfor ikke implementeret familierådgivningsfunktioner efter 109 stk. 4. Såfremt der skulle blive behov herfor, vil funktionen foregå i samarbejde mellem leder og medarbejder i Læsø kommune. Leder Anne Trondal mail atr@laesoe.dk Kathleen Bøje kab@laesoe.dk					
Middelfart Kommune	Kommunen har ikke svaret på henvendelsen fra Socialstyrelsen.					
Morsø Kommune	Morsø kommune har 0 – max. to sager af denne art om året, og der kan være indtil flere år, hvor der ingen sager af denne art er. Når Familieafdelingen er i kontakt med mødre, som har behov for ophold på Krisecenter, oplyser familierådgiver om denne mulighed, og er behjælpelig med at etablere kontakt med krisecenter, hvor der er ledig plads.	Får den sociale afdelingen for voksne kendskab til at en kvinde, som har børn, har behov for/får ophold på Krisecenter, informeres rådgiver i Familieafdelingen straks. Uanset om kvinden optages på Krisecenter eller ikke, yder Familieafdelingen hjælp og rådgivning til kvinden og familien m.h.p. på løsning af de familiemæssige problemer, eller til at få kvinden og børnene etableret i egen bolig/samlivsophævelse.	Der er ikke i Familieafdelingen afsat særlig tid til rådgivning af denne gruppe borgere, men disse ydes hjælp og støtte i det omfang, der er behov for, og Familieafdelingens rådgiver vurderer, hvorvidt børnene har behov for yderligere støtte evt. samtaleforløb med psykolog.	Under kvindens og evt. børnenes ophold på Krisecenter har Familieafdelingens rådgiver løbende kontakt med kvinden/børnene og med Krisecentrets personale.	Der er ikke nogen dato for start på funktionen, og opgaver af denne art er også inden 1. august 2010 blevet løst som ovenfor beskrevet.	Alle rådgivere i Familieafdelingen (7 rådgivere) kan varetage funktionen. Chef for Børn og Undervisning er Peder Hanghøj. Leder af Familieafdelingen er Ole Bak-Pedersen
Nordfyns Kommune	Nordfyns Kommune driver ikke selv botilbud efter servicelovens §109, stk.4(krisecenter). Familierådgivningsfunktionen efter servicelovens §109, stk.4 er siden august 2010 implementeret således, at der i alle sager er foretaget en uddelegering via kommunens to myndighedssagsbehandlere til ekstern udfører(de respektive krisecentre). Det vil sige myndighedssagsbehandleren giver sin accept af det anførte rådgivningsbehov. Hvis familierådgivningen munder ud i, at den kriseramte kvinde vender tilbage til Nordfyns Kommune(hvilket er langt mere reglen end undtagelsen), fortsættes/iværksættes den videre rådgivning gennem Nordfyns Kommunes myndighedssagsbehandlere i såvel Handicap- & psykiatridelingen som Børne- & ungeafdelingen.	Handle- og betalingsforpligtigheden - og dermed den bevilgende sagsbehandling - er forankret i Nordfyns Kommunes Socialcenter under de to myndighedssagsbehandlere indenfor Psykiatri- & udsatteområdet. Som ovenfor nævnt sker det i tæt samarbejde med berørte krisecenter.	Da Nordfyns Kommune løser opgaven via ekstern leverandør(krisecenter), er den allokerede tid alene den, som afregnes via budgettet for §109 i serviceloven. Der er ikke sket opnormering på myndighedssagsbehandlingssiden.	Nordfyns Kommunes Socialcenter har organiseret sig således, at der er ansat to myndighedssagsbehandlere til samtlige opgaver i forbindelse med psykisk syge, misbrugere og særlig udsatte.	Som den er beskrevet ovenfor startede Nordfyns Kommune med funktionen ved ikrafttrædelse af lovændringen 1.august 2010.	Sagsbehandler Birte Brunsgård, Socialcenter Nordfyn, Vesterled 8, tlf.nr. 64828344, e-mail: bbru@nordfynskommune.dk og sagsbehandler Susanne Vinther Larsen, Socialcenter Nordfyn, Vesterled 8, tlf.nr. 64828341, e-mail: svl@nordfynskommune.dk

Odder Kommune	Vi har ingen institutioner liggende i Odder Kommune. Såfremt familier tager ophold på institutioner i Århus Kommune, har vi en aftale med Århus om, at de leverer støtten og vejledningen, og derpå sender en regning til os. Ved længerevarende ophold, leverer vi selv ydelsen.	Ydelsen leveres fra Børne- og Familiecentret, hvor Odder kommune har samlet socialrådgivere på Børn og ungeområdet, PPR, psykologer, familierapeuter mv.	Der er ikke afsat speciel tid til opgaven, idet den dog er opprioriteret i Modtagelsen i socialrådgivergruppen, hvor man er meget opmærksom på opgaven.	Det er flere forskellige, og det kan være socialrådgivere, familierapeuter eller psykologer afhængig af problemstilling, forhåndsviden om familien mv.	Den er varetaget siden august 2010.	Socialrådgiver i Modtagelsen Rikke Liboriussen (rikke.liboriussen@odder.dk tlf. 8780 3405
Odsherred Kommune	Opgaven løses primært af familiesagsbehandler fra Center for Børn og Familie. Kvinder med børn på krisecentre behandles på lige fod med øvrige familiesager. Dvs. Løbende kontakt og sagsbehandling. Sagsbehandlingen sker i samarbejde med de konkrete krisecentre samt de evt. konkrete sagsbehandlere på voksenområdet.	I de enkelte sager aftales, hvem der er primær tovholder for familien i forhold til etablering i evt. ny bolig, indskrivning i daginstitutioner m.v. Såfremt der er tale om boligplacering i en ny kommune sikres overdragelse af sagen.		Flere medarbejdere varetager funktionen.		
Rebild Kommune	Den er ikke implementeret, det har ikke været muligt at finde nogen form for beskrivelse af hvordan denne opgave er løst i organisationen. Jeg formoder at de eventuelle henvendelser der er kommet til Rebild fra eventuelle krisecentre er håndteret jf den normale sagsfordelingsprocedure. Der er ikke en beskrivelse for hvordan rebild skal være udførende i forhold til de borgere hvor vi har handlekompetencen, og dermed tilbyde dem denne ydelse	Det er den ikke	Der er ikke allokert tid til opgaven		Ikke umiddelbart iværksat	Den er ikke implementeret, det har ikke været muligt at finde nogen form for beskrivelse af hvordan denne opgave er løst i organisationen
Samsø Kommune	SL § 109, stk. 4 er ikke implementeret fast i Samsø Kommune. Vi er opmærksomme på bestemmelsen hvorfor vi i fald det blev relevant, ville etablere rådgivningsforløb fra det øjeblik en kvinde søgte ophold på en boform efter § 109. Det er særdeles sjældent at samske kvinder tager ophold i en sådan boform, og der er ikke krisecentre på Samsø, hvorfor der altid vil ske henvisning til et tilbud uden for øen. Familierådgiveren vil som udgangspunkt se på kvindens situation som helhed, herefter bringe dette op i relevant team, hvilket er afhængigt af situationen, eksempelvis om der er børn eller ej, hvorefter relevante fagpersoner vil blive sat til de for dem relevante opgaver. Kvinden samt krisecentret skal dog kun forholde sig til én rådgivningsperson som vil være tovholder. Indsatslængden samt indsatsstypen vil være afhængig af den konkrete situation. Der er opmærksomhed om, at det er kvindens samlede problemstilling der skal tages hånd om. Der bedes være opmærksomhed på det faktum, at dette er en problemstilling Samsø Kommune vil sættes i uhyre sjældent, hvorfor et	Opgaven vil som udgangspunkt gå til Familieområdet, der er en del af Sundheds- og familieafdelingen. Den kan herfra visiteres videre til et voksenteam såfremt situationen gør dette relevant.	Der er ikke allokert tid til opgaven. Anslået vil der være en sådan type sag én gang hvert fjerde år.	Ikke fast. Såfremt der er tale om en borger der er kendskab til i forvejen, vil sagen typisk blive varetaget af den sagsbehandler der har det bedste kendskab til sagen. Såfremt der er tale om en borger der ikke i forvejen er kendt, vil sagen blive drøftet på førstkommande fagmøde og familierådgiver vil få sagen visiteret.	Se svar på spørgsmål 1.	Lasse Geiger, tlf.: 51377141, mail: aulge@samsøe.dk

	<p>fast etableret team til varetagelse af denne opgave vil være unødigt ressourcetrækvende.</p> <p>Heldigvis er det sådan, at både Samsø kommune og den berørte borger har en interesse i, at opgaven løses så smidigt og helhedsorienteret som muligt. Dette leves der til fulde op til i Samsø Kommune.</p>					
Skive Kommune	<p>Der er ikke ansat nogen særskilt til varetage opgaven. Opgaven er forankret i voksenspecialrådgivningen, men med tæt samarbejde med familieafdelingen. Det aftales fra sag til sag, om Familieafdelingen varetager opgaven eller om familierådgivningen købes i den kommune hvor kvindekrisecentret er beliggende. I tilfældet hvor funktionen købes har specialrådgivningen et tæt samarbejde med krisecenter og den pågældende der varetager funktionen. I de situationer hvor familieafdelingen i forvejen har en aktiv sag og kender kvinden varetager Skive Kommunes familieafdeling opgaven. Der er ikke defineret en ramme for opgaven, men behovet vurderes individuelt. Aftalte principper for opgaver og ansvar</p> <ul style="list-style-type: none"> • Såfremt en sagsbehandler i Specialrådgivningen og/eller Børne- og Familieafdelingen får kendskab til, at en kvinde fra Skive Kommune har taget ophold i et kvindekrisecenter, har sagsbehandlerne i de respektive afdelinger pligt til gensidig kontakt om sagen. • Sagen drøftes mellem de to afdelinger og der tages konkret stilling til om det er Skive Kommune (Børne- og Familieafdelingen), som yder familierådgivning jf. § 109; eller om familierådgivningen skal købes i den kommune hvor kvindekrisecentret er beliggende. <p>Der gennemføres en individuel vurdering (sondring) i hver enkelt sag. Udgifter til familierådgivning jf. § 109, afholdes af Specialrådgivningen. Såfremt det aftales, at Børne- og Familieafdelingen yder familierådgivning, sender Børne- og Familieafdelingen en regning til Specialrådgivningen på det antal timer der ydes rådgivning (gennemsnitligt ca. 2 timer pr. uge). Hvis en sagsbehandler fra Skive Kommune medvirker til en anbringelse i et kvindekrisecenter, indgår en overvejelse om den billigste opholdsbetaling. Der vedlægges prislister over kvindekrisecentre.</p>	Der foregår et tæt samarbejde med specialrådgivning, familiesektionen og krisecentret.	Tiden der anvendes tages fra familierådgiverens timer, der er som sagt ikke fastsat nogen ramme.	Specialrådgivningen og familiesektionen har varetaget funktionen, siden bestemmelsen trådte i kraft.	Alle familierådgivere 18 stk. varetager funktionen. Kontaktperson vil være uidentificeret.	Solvejg Lund Kristensen, Sektionsleder, Familiesektionen, mail: slkr@skivekommune.dk, T: 9915 6035, M: 2129 0749
Slagelse Kommune	<p>Slagelse kommune godkendte i november 2010 forslag om etablering af en åben anonym rådgivning for voldstruede og voldsramte. Indsatsen overfor den enkelte borger tilpasses individuelt. Rådgivningen består i generel vejledning og specifik vejledning vedrørende bolig og økonomi, samt koordinerende funktion i forhold kommunens andre administrative enheder vedr. arbejdsmarked, skole, daginstitutioner m.v., som varetager den specifikke rådgivning indenfor egne fagområder.</p> <p>I Center for Børn, Unge og Familie er det Slagelse Familie Center (SFC), der</p>	Opgaven er organisatoriske placeret i Center for Borger-service, Rådgivning og Udbetaling og varetages af afdelingens socialrådgivere. Der er indgået administrativ samarbejdsaftale med de krisecentre, som kommunens borgere oftest benytter, og alle krisecentre er tilskrevet med Sla-	Der er afsat 10 timer ugentligt til personlige og telefoniske henvendelser. Herudover anvendes ikke et nærmere opgjort antal timer til samarbejde og administration.	Opgaven er fordelt på flere medarbejdere	Slagelse kommune har varetaget opgaven fra lovens vedtagelse. Funktionen blev specifikt placeret ved etableringen af den	Ansvarlig områdeleder er Birgitte Tribler, telefon 5857 3280, mail bitri@slagelse.dk. (voksen) og for børn: Rikke Louise Nielsen Faglig leder Center for Børn Unge og

	varetager den del af § 109 rådgivningen der omhandler barnet/børnene. Slagelse Familie Center tilbyder rådgivning og vejledning til den forældre, der har taget ophold på et krisecenter. Rådgivning og vejledning fra Slagelse Familie Center er med henblik på, at støtte den pågældende forældre i at håndtere de udfordringer og vanskeligheder opholdet (og baggrunden for opholdet) har medført i forhold til barnet/børnene. Der er ikke fastsat en øvre grænse for omfanget af denne rådgivning og vejledning.	gelse kommunes forventninger til samarbejde.			åbne anonyme rådgivning.	Familie Torvegade 22-26 4200 Slagelse Dir. tlf: 58 57 31 24 rikln@slagelse.dk www.slagelse.dk
Sorø Kommune	Der er udpeget kontaktpersoner i henholdsvis Voksensitationen (Social Service) og Familieafdelingen, som deltager i orienteringsmøder og er ansvarlige for implementeringen. Når kommunen orienteres om, at der er en indskrivning, kontakter sagsbehandler på Socialområdet borgeren mhp. tilbud om besøg. Sagsbehandler på Socialområdet afklarer om der er andre relevante fagpersoner i kommunen, som skal medinddrages.	SEL § 109 er organiseret i Fagcenter Social og Sundhed, som varetager myndighedsfunktionen på Servicelovens voksenområde. Sagsbehandlere har overvejende en Socialfaglig grunduddannelse. Samarbejdet med Krisecentrene fungerer tilfredsstillende.	Der er ikke allokeret særlige ressourcer til opgaven.	Sagsbehandlerne sagsstammer er primært cpr. opdelt, så opgaven varetages af pågældende sagsbehandler, som har borgerens cpr.nr. i sin portefølje. Dette selvom (tekst mangler)	Vi har hele tiden været opmærksomme på, at få besøgt de borgere, der er indskrevet på Krisecenter	Team handicap og psykiatri, Rådhusvej 8, 4180 Sorø, Sorø Kommune E-mail:handicappsykiatri@soroe.dk, Tlf. 57 87 62 59 Telefontid: Mandag, tirsdag, torsdag og fredag: Kl. 8.30 - 9.30
Syddjurs Kommune	Syddjurs driver ingen Krisecentre selv, men køber efter behov pladser på krisecentre i de omkringliggende kommuner – her særligt i Randers og Aarhus. I enkelte tilfælde er der i den forbindelse også kommet opkrævningsfor støtte efter § 109, stk. 4.					
Tønder Kommune	Indledningsvis kan jeg oplyse, at vi ikke har krisecentre i Tønder Kommune. Borgere i Tønder Kommune gør i begrænset omfang brug af krisecentre i de omkringliggende kommuner. Vi har gjort krisecentrene opmærksom på, at vi gerne vil på banen så tidlig som mulig – vil gerne have besked fra dag 1. Vi har ikke delegationsaftaler med andre kommuner eller krisecentre.	Opgaven er placeret i psykiatri- og handicapafdelingen socialrådgiver/pædagog.	Der er ikke allokeret tid til opgaven, men idet ophold på krisecentre er en forholdsvis dyr foranstaltning er vi indstillet på, at bruge den fornødne tid til rådgivning m.v.	Der er en ansat på opgaven.	Medio 2009.	Anette Ehmsen
Tårnby Kommune	Funktionen er organiseret i Familieafdelingen. Det er således sagsbehandleren på sagen som tager opgaven med at koordinere i forhold til kommunes støtte i samarbejde med personalet på krisecentret. Starttidspunktet afhænger af den enkelte sag. Men helt generelt arbejder vi for at familien bliver udskrevet af krisecenteret så hurtigt som muligt (hvis der ikke er fysisk fare	Se forrige svar	Der er ikke allokeret særlig tid til denne opgave. Det er en forventning at sagsbehandler tænker i helheder og koordi-	Der er flere medarbejdere. Det er hele sagsbehandlergruppen.	Vi har hele tiden varetaget denne funktion, men har udbygget vores arbejds-	Der er flere personer.

	forbundet hermed), således at familien kommer i vante rammer så hurtigt som muligt og evt. børn kommer tilbage i normalmiljøet. Sagsbehandleren er tovholder på sagen og koordinere indsatsen. Ofte er der også involveret en familiebehandler som støtter op om indsatsen. Vi kan dog godt her blive endnu mere skarpe på at beskrive den koordinerende rolle i forhold til økonomi mv.		nerer i forhold til kvindes situation.		gangsbeskrivelse på dette punkt.	
Vallensbæk Kommune	Som netop oplyst pr. telefon er Ishøj Kommune udførende myndighed på det sociale område for Vallensbæk Kommune. Derfor er Ishøj Kommunes praksis inden for familierådgivningsordningen også gældende for Vallensbæk Kommune.					
Varde Kommune	Implementeret ved instruks i familierådgivernes kompetenceplan ca. ved lovændringen. De krav til opgaven, som fremgår af lovgivningen, er her præciseret. Vi har flere gange "købt" vejledningsydelsen hos krisecentrets beliggenhedskommune, når det har været hensigtsmæssigt. Aftalt fra gang til gang. Hvor det er praktisk, varetager vi selv opgaven.	Opgaven er organiseret i forvaltningen Børn, Unge og Familie.	Varetages af rådgiverne som led i deres sædvanlige arbejde.	I ikke kendte sager vil modtageenheden sikre, at der tilknyttes en rådgiver til opgaven. I verserende sager vil familiens rådgiver få opgaven.	Opgaven blev implementeret forholdsvis hurtigt efter lovændringen.	Første henvendelse sker til modtageenheden på tlf. 79947828. Efterfølgende henvendelser sker til den rådgiver, som har sagen.
Vejen Kommune	Opgaverne beskrevet i SEL § 109,4 varetages af Familieafdelingens myndighedsrådgivere på lige fod med øvrige opgaver. Familieafdelingen arbejder i sagerne indtil børnenes fyldte 14. år hvorefter sagsbehandlingen overgår til "Ungekontakten". Der er ikke indgået delegationsaftaler med andre kommuner.	Familieafdelingen har 10 myndighedsrådgiver der alle arbejder distrikts opdelt. Herforuden 2 der som væsentligste opgave har behandling af underretninger.	Antallet af sager med ophold på krisecenter er beskedent. Ofte har afdelingen i forvejen kontakt til familien. For at sikre helheden for disse familier er opgaven fordelt på de 10 myndighedsrådgivere.	Opgaverne i regelsættet omhandler flere forskellige ydelser, ydelser der er placeret i forskellige afdelinger. Myndighedsrådgiverne sikre at der stilles psykologbistand til rådighed, yder den familierettede rådgivning og har også en rolle som koordinator. I særligt komplekse sager benyttes "den helhedsorienterede	Opgaverne er løst siden nuværende lovgivnings vedtagelse.	

				sagsbehandling" der er en sagsgang indført i forbindelse med kommunens deltagelse i projekt forebyggelses-kommune.		
Vesthimmerlands Kommune	Det er rådgiver i Familieafdelingen, der har den primære kontakt. Der tilkøbes dog terapeutisk bistand, hvis borgeren ønsker dette. Vi har valgt denne løsning, da det i praksis tit handler om praktiske anliggender. Venden tilbage til bolig, anden bolig, forsørgelsesdelen, etc.	Selve betalingen af ophold er forankret i udsatte grupper, som. Er en del af misbrugsafdelingen. Den primære kontakt varetages af dem, der i forvejen kender borgeren. Hvad enten det er beskæftigelsesafsnittet eller Familieafdelingen. I praksis oftest Familieafdelingen. Misbrugsafdelingen og Familieafdelingen er begge en del af Socialafdelingen.	Der er ikke allokeret bestemt tid til opgaven. I Familieafdelingen har vi en visitation uden løbende faste sager. Således på lige fod med en vagtopgave / et kortere forløb. I misbrugsafdelingen har myndighedsrådgiveren betalingen mm som primære opgave sammen med øvrige funktioner.	Flere personer	Da vi fik den første henvendelse fra et krisecenter.	Myndighedsrådgiveren hedder Tina Dyremose. Tlf. 99 66 77 22, mobil 30 16 43 65, tdy@vesthimmerland.dk
Vordingborg Kommune	Vi har haft 13 kvinder på krisecentre i 2012 hovedparten har haft børn. Vi er meget opmærksomme på at vi skal arbejde på tværs om denne opgave. Sundhedsplejen børnesagsbehandler, vejleder på jobcentret m.m. er involveret og samarbejder om de enkelte sager. Dette gælder såvel løsning af boligproblemer, børnepasning, økonomi og uddannelse og psykiatri. Ønsker du at høre mere kan du henvende dig til Kirsten Møller Madsen ansat i specialindsatsen. kmm.abild@vordingborg.dk<mailto:kmm.abild@vordingborg.dk> Det har været kort svarfrist, da jeg skulle have oplysninger fra flere steder. Opgaven bliver løst, det er oftest jobcentret der koordinere opgaven, vi har arbejdet målrettet på denne indsats siden lovgivningen blev iværksat. Vi har brugt de midler der er afsat til vejledning og opgaveløsning. Da der er flere unge mødre og kvinder med anden etnisk baggrund vil de blive vejledt specifikt efter deres individuelle behov.					
Ærø Kommu-		Opgaven løses indenfor Børn	Der er ikke afsat	Der er aktuelt 4 børne-	I tilknytning til	Fremgår af cc listen, idet

ne	<p>Familierådgiverfunktionen indgår i samspillet mellem konkret børnesagsbehandler og familiekonsulent, samt evt. samarbejde med sagsbehandler på voksenområdet. Afslutningsvis skal det nævnes, at der 6.500 borgere på Ærø, samt at der alene er én sag. Vi opnår aldrig rutiner indenfor området, men kan omvendt skræddersy indsatsen til den enkelte aktuelle sag og de få fremtidige sager. Vi har endvidere en tæt samarbejde med Svendborg Kommune, hvor vi kan trække på deres indsigt og erfaringer. Med venlig hilsen Jes Jørgensen, Børn og Ungechef, Ærø Kommune, Statene 2, 5970 Ærøskøbing, Tlf.: 63525056/20288677</p>	<p>og Ungeafdelingen med konkret samarbejde med krisecentre.</p>	<p>særlig tid til denne opgave</p>	<p>dagsbehandlere og 2 familiekonsulenter, der konkret varetager funktionen</p>	<p>aktuel sag, hvor børn og mor fortsat er på krisecenter</p>	<p>det skal bemærkes at Lene N. Olsen er administrativ medarbejder.</p>
----	--	--	------------------------------------	---	---	---